

VECKOBLADET

Fredag 6 september

Utkommer fredagar

1996 22:e årg.

22

Stackars Lund

Om ingen älskar en hjälper det inte långt om man tror att man är störst och bäst. Lunds sjukvårdsdistrikt är landstingets största, och Lunds lasarett är på flera områden mycket framstående. Även internationellt. Lasarettet och den offentliga sjukvården har fungerat som en kraftkälla för näringslivet i lundatrakten. Stora läkemedelsindustrier som Astra men även andra har byggt ut i Lund - senast just Astra med en investering i 100 miljonersklassen - och medicinskt teknisk industri som Gambro har uppstått som ett resultat av synnerligen lyckad blandekonomi. Det handlar totalt om flera tusen jobb i industri och vård. Många av dem är kvinnojobb.

Inga rubriker

Utvecklingen har i många år gått som på räls och det vårdindustriella komplexet i Lund upplevs som tryggt och självklart av många. Det är nog dags att vakna upp ur den drömmen. Landstingets dåliga ekonomi gör att Lunds sjukvårdsdistrikt de senaste åren har tvingats till hårda besparingar. Utan att det blivit världskrigslöpsedlar eller demonstrationer och uppvaktningsår från Lunds kommunalpolitiker, har sjukvårdsdistriktet beslutat om besparingar på 270 miljoner kronor. Besluten har tagits i full enighet, eftersom de har varit nödvändiga. Antalet anställda har minskat sedan senaste valet med ca 450 personer. Det är ett helt Kockums, om man skall ta en manlig jämförelse! Nu är vi nära smärigränsen på så sätt att personalen börjar deppa. De har svårt att se ett slut på besparingarna och de känner att det är allt svårare att göra ett bra jobb. Deras yrkesstolthet är hotad. Vi är också nära den punkt där fortsatta besparingar riskerar att skada själva kärnan i lundasjukvården och där vi riskerar att komma in i en snabb spiral av försämringar.

Svårskött pastorat

Lunds sjukvårdsdistrikt är extremt svårt att styra politiskt och ekonomiskt. Det beror på att sjukvården i Lund dels är vanlig lokal sjukvård för invånarna i Lund, Burlöv, Staffanstorps och Kävlinge kommuner och dels sjukvård för befolkningen i hela Malmöhus läns landsting när man inte kan klara det på hemmasjukhuset. Dessutom har man ansvar för viss sjukvård för södra Sverige

och något för i princip hela Sverige.

Det finns ett sparbudget för 1997 på 70 miljoner kronor - nu ökar det troligen till 100 miljoner pga den felräknade skatteprognosen - som är förutsett och som går att klara, men det sker en massa förändringar i den sk omvärlden, som påverkar förutsättningarna i Lund, på sätt, som är mycket svåra att parera.

Lunds lasarett har tidigare fått ganska många patienter från Trelleborg. Det har gett intäkter, men också tvinga lunds sjukvården att ha plats för dem. Nu samarbetar Trelleborgs sjukvårdsdistrikt och sjukvården i Malmö med sikte på sammanslagning. Konsekvensen av detta är att patienter som tidigare åkt till Lund nu åker till Malmö. Det är kanske bra på många sätt, men det ställer till problem för sjukvården i Lund. Alla sjukvårdsdistrikt tvingas idag spara och det gör att de drar sig för att skicka patienter till Lund. Det samma gäller för andra Landsting. Man försöker göra så mycket som möjligt hemma. Blekinge har hittills skickat sina hjärtpatienter för operation i Lund. Nu skall man göra det i Karlskrona i stället och dessutom ta hand om hjärtoperationer från Kronobergs län. Cancerbehandlingar för de båda

länen har också gjorts i Lund. I fortsättningen skall man göra dem i Växjö.

Glöm Medicon Valley!

Alla dessa förändringar - det rör sig om flera hundra miljoner kronor omräknat i pengar - sker utan att det finns någon planering eller konsekvensanalys centralt i M-landstinget - utan möjlighet att parera lokalt i Lund. Det pågår samarbets och samordningsdis-

kussioner om hur den högt kvalificerade vården skall fördelas mellan Lund och Malmö. Hittills har chefsläkarna inte kunnat komma överens. Nu blir det i stället konsulter, som lägger förslag - på tisdag 10.9 - sedan remisser och slutligen politiska förhandlingar. Den, som tror att Malmö och Ilmar Reepalu bjuder Lund på något, räcker upp handen!

Som lök på laxen hoppas man i Lunds krona och Orups sjukvårdsdistrikt att klara sina ekonomiska och vårdproblem genom att baka samman dem med Lunds så att de stora besparingarna görs på Lunds lasarett och att arbetslösheten får slå ut i Lund i stället för på hemmaplan.

Sett ur lundaperspektiv är detta orimligt! Osäkerheten och planlösheten är inte acceptabel! Om Lunds lasarett skadas i sin kärna så är det ett hot mot näringslivets utveckling i hela sydvästra Skåne. Man kan glömma alla drömmar om ett "medicon valley" i Lund - Malmö - Köpenhamn om man inte kan samla sig kring Lunds universitets sjukhus.

Det finns två måsten ur Lunds synvinkel: Lunds politiker måste klart, offentligt visa att de bryr sig om sjukvårdens framtid i Lund och politikerna i hela Malmöhus län måste samla sig kring försvaret av Lunds universitets sjukhus. Sen kan man önska att insikten sprider sig ända till Kristianstad och Malmö!

Rolf L Nilson

Medicine studerande

Röster apropå Gudrun: några från Skåne

Det är naturligtvis omöjligt för Vecokobladet att tiga om händelserna kring Gudrun Schyman den gångna veckan. Vi frågade några vänsterpartister om deras kommentarer. Genomgående är att hon skall ha en ärlig chans men också uppriktig undran över hur allvarliga hennes problem har varit:

Sven-Bertil Persson, ordf., i socialnämnden i Lund: Jag tycker att hon är värd allt stöd!

Mats Åstrand, ordf., i vänsterpartiet i Skåne: Hon har skött partiledarskapet bra och jag tror och hoppas att hon kan komma tillbaka. Hon har en chans till hos mig. Därför tycker jag att 14 dagars time out är alldeles för lite. Det är bättre med två månader nu, för det kommer inte att gå med 14 dagar nu och 14 dagar sedan. Partiets framgång beror enligt min mening

inte så mycket på någon schyman-effekt. Det är annat, som betyder mer.

Rolf L Nilson, riksdagsledamot tillsammans med Gudrun Schyman i sex år: Jag är förvånad. Visbyinsidenten och det, som hände i samband med den Svenska Historien kände jag till ryktesvägen och via pressen, men jag trodde att det var enstaka olycksfall i arbetet, som inte betydde så mycket. Det har skällts en del på partiledningen och ledningen av riksdagsgruppen för att de gjort för lite. Jag förstår deras knepiga situation men det är faktisk inte de, som har gjort bort sig. Om hon kommer tillbaka? Ja, säkert! Men för hur länge? Det är det, som är frågan.

Sten Henriksson: Jag fäste mig vid den fråga som ställts om det

finns någon speciell alkoholtradition i vänsterpartiet. Jag har ingen förstahandskunskap men nog har det supits en hel del på Kungsgatan 84 genom åren. Det är en dålig tradition, men en bakgrund är nog det psykologiska trycket i många år innebar att vara kommunist.

En senare vänstergeneration har nog varit mer ambivalent i sitt förhållande till alkohol: här ryms frisläpplighet och puritanism sida vid sida. I slutet av 70-talet när jag satt i styrelsen i Vpk-Lund hade vi helt drogfria fester, men det var inga stora succéer. Sen har jag suttit i social distriktsnämnd med Anna-Stina och försökt hålla en rimlig nykterhetspolitisk linje vad gällde tillståndsgivning, men det mötte ju bara förakt och löje från de andra partierna

Hur man gör en nationalencyklopedi

Vad är det för särskilt med uppslagsböcker? Tja, nog har de sin egen mystik, sina egna traditioner och hjältar. Uppslagsböcker är udda i den vanliga förlagsbranschen där det mesta görs i en grupp om tre: författaren, förlags-

Ett drama i förlagsbranschen

Bakgrunden är väl känd: i Höganäs ligger förlaget Bra Böcker, startat av före serietidningsredaktören Rolf Jansson i en nerlagd mjölkaffär i Helsingborg. Jansson var duktig på att sälja böcker genom bokklubbar och fick på 70-talet idén att använda ett lexikon som klister, vilket är branschens namn på det som ska få bokklubsmedlemmen att bli kvar och betala. Ett danskt lexikon, Lademans, fick bilda grunden och med de lärde i Lund som frontfigurer producerades Bra Böckers Lexikon i ett par hundra tusen uppsättningar. En prisvärd produkt som i dag t.ex. finns i många klassrum. Med det som bakgrund kammade Bra Böcker framför näsan på Bonniers hem kontraktet på en svensk nationell encyklopedi genom en glädjekalkyl: verket skulle produceras av fem redaktörer som skrev hälften av texten själva!

Verkligheten blev en annan. Snart var redaktionen tjuugo personer och sen blev den fyrtio och på höjdpunkten sextio, men då hade också försäljningen gått bra och av en minimiförsäljning på drygt 30.000 hade blivit en upplaga på över 100 000. NE blev en kritiker- och försäljningssuccé. Och mitt i allt detta byttes nu rollerna: Bra Böckers traditionella verksamhet med bokklubb gick plötsligt med förlust och NE:s överskott fick finansiera Stephen King. NE-redaktionen fick uppmaningar att ta med egna pennor till jobbet och chefspersonerna i förlaget kom och gick.

Det behövdes nytt kapital, och NE hade väl gått att sälja separat, men familjen Jansson ville rädda sitt livsverk i Höganäs. Fram steg Alf Tönneson, multimiljonär genom en internationell koncern baserad på postorderförsäljning av recept och trädgårdstips, en och annan barnbok och däremellan tyska samlartallriker. Bra Böcker var räddat och alla andades ut. Men för ett halvår sen kom dråpslaget för Höganäs: all redaktionell verksamhet ska flyttas till Malmö 1997 och kvar i Höganäs blir en distributionscentral. Motivering var att man kunde inte få kvalificerat folk till Helsingborgs-

regionen, ett uttalande som retade traktens kommunalråd och nog inte är sant.

Processen

Det häftiga med att göra NE var att den gjordes *on the fly*, vi skrev den löpande. Visst, det fanns en grovplanering och en angiven

redaktören och formgivaren. Att producera ett uppslagsverk är en kollektiv uppgift, det är som att göra en tidning: många författare och texter, en redaktion med många människor, kompromisser att göra och deadlines som måste passas.

varje arbetsdag skulle mer än 100 nya artiklar skrivas, tas in i datorn, redigeras, fackgranskas, korrekturläsas etc. Arbetsförhållandena var inte de bästa: datasystemet var ett krångligt IBM-system som var femton år efter sin tid och fastän många texter författades på dator och levererades på Internet saknades kontakt: sådana texter fick skrivas ut på papper och sen skrivas in igen.

NE producerades i Höganäs men utan Lund hade den inte gått att göra. NE fick tidigt en lundaredaktion – det var en nödvändighet för rekryteringen att låta folk jobba åtminstone vissa dagar i Lund – men många har pendlat de dagliga tolv

ofelbara och drev egendomliga uppräkningskampanjer.

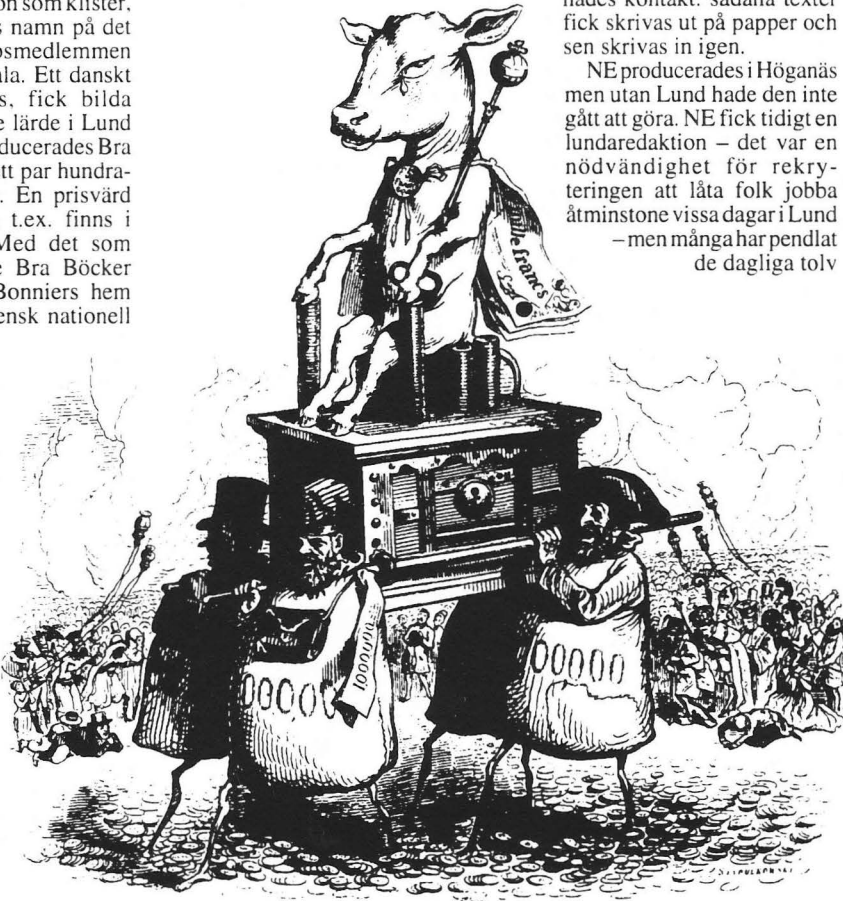
Vad händer nu då? Tja, redaktionen är nerskuren och vi amatörer har lämnat scenen. Nu jobbas det med bearbetning av den multi-mediaversion som ska komma på CD-ROM, kanske på nyåret. Men det ska också bli en ny pappersupplaga. När och hur vet ingen – branschen är ju i omvandling genom de elektroniska medierna. Klassikern *Encyclopedica Britannica* har varit i gungning och säljs nu i on-lineversion över nätet till amerikanska universitet för en dollar per student och år och kanske är nätet framtiden också för NE. Ägaren Tönneson är en skicklig affärsman med is i magen och vet vad han har: ett stort faktamaterial på dator och ett kontaktnät på 3000 skribenter (varav inte så få VB-läsare!). Just nu hänger det på marknadsföringen och där sägs ägaren ha sin verkliga styrka. Men hans första NE-kampanj blev en dyr flopp och det är inte säkert att man säljer NE med samma metoder som receptsamlingen.

Mytologin

Myter och traditioner ja: här i Lund kan vi ju knyta an till Svensk Uppslagsbok som försörjde arbetslösa akademiker i Malmö-Lund på 1930-talet med Tage Erlander som redaktionssekreterare och texter av Weibullarna, Per Nyström, Per Meurling m.fl. Visst har väl också NE erbjudit ett och annat påhugg för elva kronor raden och därmed stöttat det skrivande Lund, men själva redaktionen var en ren produktionsmiljö. Har då NE texter som kommer att bli klassiska? Tja, jag tycker nog Lars-Arne Norborgs historiekartiklar håller måttet. Biografierna däremot lever inte upp till äldre förebilder. De är påtagligt korta och könlösa, sannolikt resultatet av en redaktionell politik som skar bort personliga omdömen också i de signerade artiklarna och ofta helt enkelt var sipp och formell. Det märkliga undantaget är äldre tyska kemister (behandlade med hängivenhet av skribenten Levi Tansjö!).

Om science-fictionförfattaren Arthur C. Clarke (han som skrev "2001") står det i NE att han dog 1987. Mycket riktigt kom det ett brev som förklarade att Clarke mådde utmärkt och sedan sin förmenta död publicerat en ny roman, utgiven just på Bra Böcker. Det blev en rättelse till. Men i Bonniers nya lexikon, utgivet efter NE, står det Artur C. Clarke 1917-1987. Så kan det gå när man gör uppslagsverk.

Sten H. Diderot

massa av uppslagsord, men den ändrades på många områden radikalt under resans gång. I början svälde texten och mitten av verket hade vi publicerat text motsvarande ett tredjedels band för långt. Då slogs bromsarna till och vi skar i texterna som galningar. När några få band återstod upptäcktes det plötsligt att man räknat fel och att det tvärtom fanns ett textunderskott på uppåt ett halvt band. Nu öppnades himlens slussar för framvällande texter, illustrationer och uppslagsord. Många nya ord blev det, och många raa skämt om vad man skulle kunna fylla de sista sidorna med. Det klarade sig med ett nödropp och några konstgrepp.

Men i första hand gjorde vi allt under hård tidspress. Tre band om 600 sidor per år, en piska som ibland fick folk på knä. NE innehåller 172.000 uppslagsord och gjordes på sex år. Det betyder att

milen till och från Höganäs. Åter: med modern teknik hade man kunnat organisera ett bättre distansarbete.

Produkten och framtiden

NE fick ett gott mottagande och vi som jobbade med det är stolta över verket. Men själv har jag saknat adekvat kritik utifrån. Den hårdaste kritiken har kommit vid våra egna utvärderingar: obegripliga texter, bristande samordning mellan närliggande ämnesområden, saknade bilder, egendomliga utrymmestilldelningar. Titta på de enorma uppställningarna med resultaten från de australiska tennismästerskapen (singel, mixed etc) och kolla vad det står om Bill Clinton (inget). Sakfelen är få och är förtecknade på rättelselappar, men redaktionsledningen föll undan för kritiken från de läsare som trodde att uppslagsverk är

Hur sparar man 700 miljoner?

Det är den stora frågan för Malmöhus landstingets politiker dessa dagar. Att det skulle bli stora underskott 1996 och problem att klara dem var klart redan tidigare. Prognoserna pekade mot en brist på minst 450 miljoner för någon vecka sedan. Ovanpå detta har nu kommit ytterligare 250 miljoner, som beror på att skatteutfallet 1996 blir mindre än förväntat. Omräknat i anställda motsvarar bristen mer än 2000 personer eller 4-5 Kockums för att ta ett aktuellt exempel.

Två kronor för en krona

Det finns normalt tre sätt att klara underskotten: Man kan öka inkomsterna. För kommuner och landsting innebär det främst att man höjer skatten, men också taxor och avgifter. Man kan spara dvs skära ner på verksamheter och avskeda personal. De två metoderna kan också kombineras. I dagens läge är skattehöjning i princip utesluten. Det har riksdagen bestämt. Om kommuner eller landsting höjer skatten svarar staten med att dra in hälften av skattehöjningen via minskade statsbidrag. De 700 saknade miljonerna motsvarar i normala fall något mer än en krona i höjd landstingsskatt, vilket skulle vara möjligt att försvara. I dagens bistra verklighet får man i stället ta ut två kronor av medborgarna för att få in en krona, och de är svårt att motivera. Det är klart att man kan

och skall lätta på trycket genom att skälla på regeringen och ta poänger på att vänsterpartiet röstade mot galenskaperna i riksdagen, men det ger inga pengar! Att höja avgifterna ger inte mycket och är som regel ett dåligt och orättvist sätt att få in pengar.

Bättre för Malmö

Det, som återstår är tuffa besparingar, som ökar kvinnoarbetslösheten och riskerar att försämrå vården. Men besparingarna är också svåra att genomföra. Det finns idag löften om att alla sjukhusen i länet skall finnas kvar. Man kan alltså inte utan vidare lösa landstingets problem genom att stänga hela sjukhus. Problemen måste också ses i ett skåneperspektiv eftersom Malmöhus och Kristianstad läns landsting tillsammans med sjukvården i Malmö kommer att slås samman till ett landsting 1999. Kristianstad läns landstings ekonomi är också usel och där skall man också ha kvar alla sina sjukhus. Läget i Malmö är ljusare eftersom de vinner mycket på den nya utjämningen av kostnader och inkomster mellan kommunerna. Men besparingar genom att säga upp personal tar lång tid att slå igenom och det behövs snabba resultat för landstingets kassa är snart tom!

Med den här bakgrundsteckningen är det en i det närmsta

omöjlig uppgift att få ordning på landstingets ekonomi. Den kan bara klaras om man frigör sig från de låsningar som gäller idag. Sjukhusen får inte längre vara heliga. Det betyder att man t ex måste analysera om det går att ge bra sjukvård till landskronaborna även om man lägger ner deras lasarett. Det betyder att man måste se om man kan klara högt kvalificerad rehabilitering utan att ha kvar den dyra anläggningen i Orup. Det betyder att man ifrågasätter alla investeringar och att man finansierar dem på billigast och bästa sätt i stället för att som idag rutinmässigt finansiera direkt med skattepengar.

Man måste också noga överväga om man inte, trots allt skall höja skatten för att klara en del av underskottet trots att det är en mycket dyr metod.

Sist men inte minst så måste alla personal engageras i det genomgripande förändringsarbetet så att de inte känner sig som maktlösa brickor i ett spel långt över deras huvuden. Allt måste göras för att personalen skall fortsätta att känna yrkes stolthet och optimism. Det kommer trots allt att fixa sig på något sätt om vi gör det tillsammans!

Rolf N

I huvudet på en kommunalpolitiker

....nej, det tänker inte jag skriva om!

Förra veckans spalt lyste, som den uppmärksamme läsaren säkert upptäckte, med sin frånvaro. Detta berodde på att spaltskrivaren under den tänkta skrivtiden satt i möte i kdn Dalbys arbetsutskott och diskuterade för Dalbyborna synnerligen viktiga frågor, dels skjutställarnas framtid, dels den ekonomiska situationen för Dalbys två skolor, Hagalundskolan och Nyvångskolan (för övrigt Lunds kommuns största skola).

Kan förresten rapportera att kdn Dalby nu haft sitt första offentliga nämndsmöte. Mötet avlöpte bra, och åhörarna verkade nöjda. Fast så många var dom inte. Hälften kom från de olika verksamheterna medan de andra fyra representerade allmänheten. Nästa möte, som skall inledas med en halvtimmes allmän diskussion kring Dalby centrum, och där åhörarna får delta, lär dra betydligt fler dalbybor.

Lite om spalten framöver:

Under hösten tänker jag försöka rapportera vad som händer framför allt inom två viktiga områden, dels området arbetslöshet, sysselsättningsprojekt, samverkan kommun-arbetsförmedling osv, dels skolområdet, både grundskola, gymnasieskola och komvux.

En fråga som är aktuell för vänsterpartiets medlemmar är Skånes dansteaters framtid, eller rättare sagt, vilken linje vi skall driva när kommunfullmäktige skall avgöra Lunds fortsatta engagemang i projektet. Framtiden lär vara avgjord i och med att socialdemokraternas medlemsmöte sagt nej till fortsatta anslag. Självt är jag ambivalent. Å ena sidan måste man bestämma sig för att göra kultursatsningar oavsett vad det finns för behov i övrigt. Skulle man vid varje tillfälle ställa kulturanslag mot något annat, exempelvis förbättrad kvalitet inom barnomsorg, eller äldreomsorg, eller skola, skulle kulturen alltid få stå på vänt. Å andra sidan vet vi att underskottet inom framför allt den sociala sektorn, med ökade kostnader för socialbidrag och institutionsvård för barn och ungdom blir stort, i år och förmodligen även nästa år. Och dom underskotten måste täckas någon annanstans, genom minskade bidrag till barnomsorg, skola och äldreomsorg, eller genom att projekt typ dansteatern får maka på sig. Vid medlemsmötet den 16 september måste jag, och andra vänsterpartister, bestämma oss.

SBP

Ps.....fast jag tycker hon är värd allt stöd!! Ds

Per-Åke Albertsson

Vad angår oss Norges affärer

Statsägda norska energikoncernen Statkraft har köpt franska statsägda energikoncernen EDF:s andel av aktier i Sydskraft. Sydskraft äger Barsebäcksverket och Norge har därför blivit en kärnkraftsnation. Så kan det gå när marknadskrafterna släpps loss. Köpet har väckt protester i Norge. Senterpartiets Ragnhild Haastad som är ordförande i Stortingets energikutskott kräver stopp för köpet. Hon anser att det är etiskt förkastligt.

Elmarknaden i Sverige är nu avreglerad. Det är fritt fram att köpa el-bolag och sälja el på en öppen marknad. Innebar detta några fördelar för konsumenterna? Det får tiden utvisa. Självt tror jag att nackdelarna kommer att överväga. De stora bolagen kommer snart i smyg att prata sig samman om ett för dem fördelaktigt pris på el. Så har det ju varit bland de stora byggbolagen. Det värsta som stora bolag vet är konkurrens.

Billig el med monopol

Vi har haft billig el i Sverige jämfört med andra länder. Det beror bl.a. på vår tillgång till vattenkraft. När elmarknaden avregleras i Europa kommer detta att leda till en allmän utjämning av priset på el. I Sverige

innebar detta troligen en kraftig prisökning. Det är därför som utländska bolag är så intresserade av att köpa svenska kraftbolag. Billig svensk el kan exporteras till övriga Europa med god förtjänst och så får vi konsumenter köpa dyr importerad el. Die dumme Sweden. (Ibland kan reglering och monopol vara riktigt bra. Tänk på det svenska Systembolaget. Utländska gäster har alltid imponerats av det stora sortiment och den goda service som Systembolaget erbjuder. I länder med en fri vinmarknad såsom Frankrike kan man inte hitta affärer med ett lika stort sortiment.)

Vad angår oss Norges affärer

Vad har nu Statkrafts köp av Sydkraftsaktier med Lund att göra. Kära läsare, om Du är skriven i Lunds kommun så är Du indirekt ägare till Barsebäcksverket, via Lunds kommun som äger Lunds Energi AB som är delägare i Sydkraft o.s.v. Är det därför som Lunds kommun, liksom övriga kommuner kring Barsebäck, varit så passiva när det gäller att argumentera för en stängning av Barsebäcksverket i samband med de nu inledda energiförhand-

lingarna? Köpenhamn har ju uppvaktat den Svenska regeringen vid ett flertal tillfällen och föreslagit att, om kärnkraften skall avvecklas, så bör man börja med Barsebäck. Men Lunds kommun sover. För några år sedan motionerade vänsterpartiet i Lund om att kommunfullmäktige skulle skriva till regeringen och be denna vidtaga åtgärder för att stänga Barsebäcksverket. Motionen stöddes endast av miljöpartiet och centerpartiet. De övriga tyckte inte att det var en kommunal fråga! Det tycker man däremot i Köpenhamn. Det kanske vore dags att försöka igen med en ny motion.

Valfrihet

En tänkbar fördel med en fri marknad av el är att konsumenterna kan välja sättet på vilket elektriciteten produceras. Stora konsumenter såsom företag och fastighetsbolag kan redan i dag begära att, till exempel, få köpa el som är producerad med vindkraft. Om detta blir möjligt för oss små konsumenter så kan vi genom vår "kosumentmakt" påverka utvecklingen mot miljövänlig el-produktion. Vad skall in? - Sol och vind!

Per-Åke Albertsson

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan).

NY ADRESS.....

Antalet kommuner som börjat ta ut skolmåltidsavgifter har ökat mycket kraftigt de senaste åren (Lund är en av dessa kommuner). Resultatet av detta är att många elever av olika anledningar inte betalar avgiften och därmed inte hartillgång till skollunchen. Elever som inte åter kan inte tillgodogöra sig undervisningen och blir okoncentrerade på lektionerna. Detta är en av anledningarna till att klasskilderna kraftigt ökar i den svenska skolan på 90-talet.

Den massiva våg av egenavgifter som sveper över det svenska samhället i dag, där nu inte ens skolan är förskonad, är en följd av de nyliberala ideernas kraftiga frammarsch. Högern och de borgerliga politikerna använder rent ideologiska argument för "avgiftssamhället". Folk ska lära sig att ingenting är gratis. Vanligt folks vardagsliv skall genomsvras

av kapitalistiskt tänkande. Från det att man är liten skall man proppas full med idéer om att alla måste betala för sig och klarar men inte av det så får man skylla sig själv.

Vi i Ung Vänster accepterar inte ett sådant samhällssystem, utan vi vill ha ett klasslöst solidariskt och jämlikt samhälle. Krisen och massarbetslösheten, som följt i dess spår, har lett till att många svenskar lever under existensminimum. För en ensamstående förälder med låg lön, som tvingas betala egenavgifter för än det ena och än det andra, kan skolmåltidsavgifterna vara det som får bågaren att rinna över. Skolmåltiderna bidrar till att förstärka klasskillnader nu i samhället. Detta är inte önskvärt.

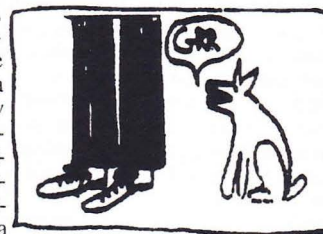
Vi i Ung Vänster Lund förutsätter att Vänsterpartier i Lund under årets kommunbudgetbehandling aktivt motarbetar skolmåltidsavgifterna. Om det möjligen finns Vänsterpartier i Lund som är av motsatt uppfattning så förväntar vi oss ett inlägg i nästa nummer av Veckobladet.

Ung Vänster Lund, Skolgruppen

Om omdömeslöshet

– Gudrun Schyman sa att hennes omdöme sviktar ibland, kommenterade Gustaf. Tyvärr måste jag ge henne rätt.

– Det är väl belagt att de kulturella och politiska klassklyftorna vidgas för närvarande, fortsatte han. Sverige har tidigare haft unikt starka traditioner av dagstidningsläsning. Morgontidningen till frukosten har skapat någotsånär jämlika utgångspunkter när det gäller information och debatt. Nu sjunker dagstidningarnas upplagor, och de som slutar prenumerera är i första hand underklass och ungdom. Det finns förstärkt ekonomiska skäl: tidningarna har blivit dyrare och folk har i allmänhet mindre pengar. Men så är det detta med frukost-TV. Vart den leder finns det exempel

på från andra länder: över- och medelklassen läser morgontidningar och håller sej informerad och bildad, de andra nöjer sej med det underhaltiga TV-mediet.

– Ansvarskännande politiker som inte gillar ökade klassklyftor borde naturligtvis bojkotta frukost-TV, gick Gustaf på. Gudrun Schyman har alltså gett exempel på dåligt omdöme.

– Detta med alkoholen är förstås inte bra, fortsatte han. Men det är långt mera omdömeslöst, och dessutom brottsligt, att köra fort på hala vägar med slitna däck. Det är faktiskt märkligt att ingen har velat ta upp det i fallet Maria Leissner.

– Och att vi har en statsminister med åtstörningar oroar mej faktiskt, avslutade han.

Grr

LO-Kongress utan djärva grepp

LOs 23:e kongress som öppnar på lördag har av rörelsens eget folk lite drastiskt betecknats som en "vinna eller förlora-kongress". Och visst har traditionella fackliga positioner trängts tillbaka det senaste årtiondet, och det i en sådan utsträckning att själva grunden för LO:s existens kan ifrågasättas. LO har försökt tackla den nya situationen genom en brett upplagd rättviserutredning, som också är huvuddokument vid kongressen. Men att döma av detta och av motionssvaren verkar det som om landssekreterariatet inte är beredd till några mer avgörande omprövningar av den fackliga strategin.

Nedmontering

Nedfratningen av solidariteten och rättvisan kan illustreras av vidstående tabell, som är hämtat ur "Heta siffror & Kalla fakta" 2/96. Medan den rikaste tiondelen av hushållen ökat sin disponibla inkomst med 17%, har den fattigaste tiondelen av hushållen fått minskat sin med 27%. Nedmonteringen av välfärdssamhället har fortgått oavsett regeringsfärg, och haft sin grund i skattesänkningar för höginkomsttagare, avreglering av finans- och kreditmarknaden, ekonomisk strypsnara på kommuner och landsting, sänkning av arbetlöshetskassens nivå liksom nivåerna i socialförsäkringarna, samt överhuvudtaget en EMU-

anpassning av den ekonomiska politiken. Förmår inte LO att mobilisera sin enorma potentiella kraft mot denna utveckling kommer allt tal om rättvisa och facklig solidaritet att klinga falskt.

Flera avdelningsmotioner, för övrigt med instämmande av gamle LO-ordföranden Gunnar Nilsson, kräver att LO skall kapa trossarna till det socialdemokratiska partiet för att renodla uppgifterna, och åter vinna medlemmarnas förtroende för en stridbar facklig linje. Landssekreterariatet framhårdar i sin partipolitiska bindning, och det är inte ens berett att ge upp sin plats i SAPs verkställande utskott.

Arbetstidsförkortning

Många avdelningar motionerar också om arbetstidsförkortning i olika former. Här har den fackliga rörelsen i Sverige minst ett decenniums flathet inför regeringar och arbetsgivare att ta igen. Följden har blivit att LO-medlemmarna, dvs de av dem, som har ett arbete, har bland de längsta arbetstiderna i världen. Landssekreterariatet gör den bländande analysen att en arbetstidsförkortning "i dagens läge" belastar samhällsekonomin för mycket. Bertil Jonsson har i veckan fyllt på med ett uttalande i pressen och påstått att sänkningen av arbetstiden inte skapar fler jobb. Vareda en av hans medlemmar kan visser-

ligen med ett praktiskt räkneexempel från sin egen arbetsplats lista ut motsatsen, men LO-ordföranden kanske har gjort likadant, och då blir det hela begripligt: en sänkning av Bertil Jonssons arbetsdag till sex timmar betyder säkert inte automatiskt att man måste ha två Bertil Jonsson.

Mats Olsson

Utvecklingen av den disponibla inkomsten per konsumtionsenhet¹⁾ i fast penningvärde under perioden 1989-1994

Den rikaste tiondelen	+ 17,2 %
Den näst rikaste tiondelen	+ 2,1 %
Den åttonde tiondelen	- 0,4 %
Den sjunde tiondelen	- 1,5 %
Den sjätte tiondelen	- 3,1 %
Den femte tiondelen	- 3,7 %
Den fjärde tiondelen	- 1,9 %
Den tredje tiondelen	- 1,3 %
Den näst fattig. tiondelen	- 5,4 %
Den fattigaste tiondelen	- 27,3 %

Källa: SCB:s inkomstfördelningsundersökningar.

1) Disponibel inkomst per konsumtionsenhet används för att beskriva skillnader i inkomstnivåer mellan familjer av olika storlek och ålderssammansättning. Den tar hänsyn till att det behövs olika inkomst för att ha samma ekonomiska standard. För varje familj beräknas en kvot genom att den disponibla inkomsten divideras med summan av familjens konsumtionsenheter.

1,16 för första vuxen
0,76 för nästa vuxen
0,76 för barn 11-17 år
0,66 för barn 4-10 år
0,56 för barn 0-3 år

MÖTE MÖTE

UNG VÄSTER MÖTE

Torsdagen den 19 september kommer Ung Vänster Lund att ha temamöte om skolpolitik. Gunnar Stensson (ordinarie ledamot i utbildningsnämnden) kommer att hålla en inledning om Vänsterpartiets syn och agerande i skolfrågor i Lunds kommun. Efter inledningen kommer det att bli diskussion. Till det här mötet bjuder vi in vänsterpartister och Ung Vänstrare eftersom vi vill ha en dialog om problem och lösningar i skolfrågor.

KOMMUNALPOLITISKA GRUPPEN träffas på partilokalen kl 19.30: måndag 9/9: rapport från kommunstyrelsen, ev beredning av någon nämnd mm. Inget kompol 16/9, istället medlemsmöte. Måndag 23/9: beredning kommunfullmäktige

RÖDA KAPELLET Veckoslutsrep i Kivik, Hanö-Bris, avfärd 6/9, hemfärd 8/9 em. Om frågor kontakta någon i styrelsen. Glöm ej notställ och lakan. **STORBANDET** Höstens rep startar onsdagen den 25 september.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Rolf Nilson och Göran Persson.

Näste redaktör: Thomas Schlyter

Manus sänds per post till: Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund. Onsdag e. 17 till fax 046-14 65 82. Manus mottas gärna på 3,5" diskett eller e-mail: veckobladet@ltv.se (Skriv Veckobladet först i rubriken) Telefon till redaktörerna: Karin Blom 046-14 16 12 Rolf Nilson 046-12 90 44 Thomas Schlyter 046-14 75 05 Vid utebliven tidning ring: Sven-Bertil Persson 046-13 82 13.